

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW**BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING**

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014

1. SITUERING

Bij het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos werd in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (natuur-decreet) een onderdeel ingevoegd met betrekking tot de planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid (hoofdstuk V, afdeling 4, onderafdeling E). In dat onderdeel worden de regels bepaald met betrekking tot het Vlaams Natura 2000-programma en het managementplan Natura 2000, de twee instrumenten die respectievelijk op Vlaams niveau en op niveau van een speciale beschermingszone (SBZ) de grondslag vormen voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD). Een aantal nadere regels met betrekking tot die instrumenten is vastgesteld in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014 (Instandhoudingsbesluit).

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014 beoogt de gewijzigde aanpak met betrekking tot de managementplannen Natura 2000 te verankeren in de regelgeving.

De wijzigingen vinden hun oorsprong in het voortschrijdend inzicht dat is ontstaan tijdens de werkzaamheden die inmiddels zijn verricht met het oog op het opmaken van management-plannen Natura 2000. In de eerste plaats is daarbij gebleken dat bepaalde aspecten beter anders worden geformuleerd of geregeld. Ook is gebleken dat enkele onderdelen die oorspronkelijk voorzien zijn om te worden opgenomen als onderdeel van een managementplan Natura 2000, in de praktijk niet kunnen worden opgemaakt. Het gaat bovendien om onderdelen die niet onontbeerlijk zijn voor het doel waarvoor een managementplan Natura 2000 wordt opgesteld. Het voortschrijdend inzicht heeft ook aanleiding gegeven tot de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 november 2016 om het Instandhoudingsbesluit op een aantal punten te wijzigen (VR 2016 3011 DOC.0725).

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Voorliggend voorstel bevat een reeks wijzigingen die er moeten voor zorgen dat het Instandhoudingsbesluit overeenstemt met de gewijzigde aanpak met betrekking tot de managementplannen Natura 2000 en inzonderheid:

1. aanpassingen aan de inhoud van een managementplan Natura 2000:
 - a. de taakstelling en de actiegebieden inzake milieudruk worden opgenomen in het managementplan voor zover hiervoor wetenschappelijke gegevens ter beschikking en gekend zijn waardoor een actiegebied en een taakstelling kan afgebakend en geformuleerd worden, maar acties inzake verbetering van het natuurlijk milieu ter realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de prioriteiten zijn wel een verplicht onderdeel;
 - b. de bepaling dat voor elke SBZ een analyse van de rechtstreeks en onrechtstreeks

betrokken personen wordt gemaakt, wordt verduidelijkt in de zin zoals oorspronkelijk opgevat;

2. aanpassing aan de bepalingen voor het vaststellen van de omvang van een zoekzone;
3. aanpassing van de deadline voor het opmaken van natuurbeheerplannen door openbare besturen overeenkomstig het ontwerpbesluit natuurbeheerplannen.

Artikel 1 wijzigt artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit.

In de eerste plaats wordt door de wijziging van punt 4° en 5°, d), van het eerste lid duidelijk gemaakt dat actiegebieden en taakstellingen, die op basis van relevante milieueffecten worden vastgesteld voor de realisatie van de taakstelling inzake de toestand van het natuurlijk milieu voor de betrokken SBZ moeten worden opgenomen in een managementplan Natura 2000 voor zover hiervoor wetenschappelijke gegevens ter beschikking zijn die een onderbouwde afbakening van een actiegebied en formulering van een concrete taakstelling mogelijk maken. Daarnaast is het zo dat de managementplannen Natura 2000 steeds een inspanningsmatrix moeten bevatten met acties ter realisatie van de taakstelling. Een aanzienlijk deel van deze acties betreft acties met betrekking tot de verbetering van het natuurlijk milieu en deze vormen de acties ter verbetering van het natuurlijk milieu met betrekking tot de prioriteiten. In het Vlaams Natura 2000-programma zijn in bijlage 6 de prioritaire inspanningen opgenomen die nodig zijn voor het bindend deel van de taakstelling 2020 en integraal deel moeten uitmaken van de betreffende managementplannen Natura 2000.

Daarnaast wordt het tweede lid van artikel 6 opgeheven. In dat lid wordt vermeld dat met het oog op het initiëren van overlegprocessen die nodig worden geacht voor de uitvoering van de acties ter realisatie van de IHD, voor elke SBZ een analyse wordt gemaakt van de rechtstreeks en onrechtstreeks betrokken personen. Een dergelijke analyse wordt op basis van voortschrijdend inzicht en ervaring met de managementplannen Natura 2000 tot op heden niet meer opportuun geacht om te worden opgenomen in een managementplan.

Artikel 2.

Punt 2° van artikel 7 wordt vereenvoudigd en afgestemd op de bepalingen inzake de samenstelling van de Gewestelijke Overleginstantie, waarbij de VLM en de VMM permanent deel uitmaken van dit overlegorgaan op Gewestelijk niveau.

Artikel 3 wijzigt artikel 9 van het Instandhoudingsbesluit.

In de eerste plaats betreft het een louter technische aanpassing van een foutieve verwijzing in paragraaf 2, eerste lid.

Eveneens in het eerste lid van paragraaf 2 wordt geëxpliciteerd dat, naast vastgestelde natuurbeheerplannen, ook daarmee vergelijkbare plannen en overeenkomsten in aanmerking komen om het nog openstaand saldo te bepalen van de taakstelling inzake de realisatie van de IHD.

De zoekzones worden ruimtelijk gelokaliseerd op basis van het voorschrift in paragraaf 3. Belangrijk is dat de omvang van de zoekzone(s) gebaseerd moet zijn op het openstaand saldo. Voor de habitats is dat het verschil tussen de IHD voor een SBZ (taakstelling in oppervlakte per habitat) en de oppervlakte habitats die zijn opgenomen (tot doel gesteld) in een goedgekeurd beheerplan of een daarmee vergelijkbaar plan of overeenkomst. De term “vergelijkbare plannen en overeenkomsten” omvat:

1. de diverse bestaande vormen van beheerplannen, andere dan natuurbeheerplannen onder meer: het uitgebreid bosbeheerplan, het beheerplan bosreservaat, het beheerplan natuureservaat en het beheerplan onroerend erfgoed;
2. beslissingen van de Vlaamse Regering betreffende natuurdoelen voor bepaalde gebieden waarbij ook IHD zijn vastgesteld en waarvoor onteigeningsplannen in functie van de realisatie van die IHD vastgesteld zijn (bijvoorbeeld het geactualiseerd Sigmaplan, Antwerpse haven of haven van Zeebrugge);

3. overeenkomsten die worden opgemaakt voor gebieden die aangekocht zijn met een subsidie van het Vlaams gewest. Voor die gebieden geldt de verplichting dat binnen twee jaar na de verwerving een aanvraag tot erkenning als natuurreserveaat met bijhorend ontwerpbeheerplan wordt ingediend. Een gelijkaardige regeling zal in de toekomst gelden vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe regels inzake subsidiëring van geïntegreerd natuurbeheer;
4. samenwerkingsovereenkomsten tussen een actor en het ANB waarin de actor zich engageert tot het realiseren van precies gelokaliseerde en becijferde IHD in één of meerdere gebieden.

Voor elk van de hiervoor opgesomde zaken geldt uiteraard de voorwaarde dat ze voldoen aan de vereiste dat er het passende beheer wordt vastgesteld, waarbij bepaalde Europees te beschermen habitattypes of leefgebieden van Europees te beschermen soorten tot doel worden gesteld.

De Vlaamse Regering besliste op 30 november 2016 onder meer onderhavig besluit zodanig te wijzigen dat de zoekzonefactor voor oppervlakten van bestaand habitat boven 5 ha gelijkgesteld wordt met factor 1 en de overige zoekzonefactoren te verlagen zodat de zoekzones kleiner worden. Daartoe wordt in paragraaf 2 een tweede lid ingevoegd dat er moet voor zorgen dat bij het bepalen van de omvang van de zoekzone in de eerste plaats rekening kan worden gehouden met aaneengesloten vlekken van verwante habitat met een gezamenlijke oppervlakte van minstens 5 ha. De grootte van de zoekzones hangt af van het openstaand saldo. De zoekzone die gevrijwaard wordt, is in het Instandhoudingsbesluit steeds een bepaalde factor groter dan de gezochte oppervlakte. Voor bestaande vlekken habitat die voorkomen in effectief aaneengesloten clusters van samen meer dan 5 ha, wordt in de voorziene wijziging een factor 1 toegepast, omdat er van uit gegaan wordt dat deze vlekken voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding hoe dan ook onder passend beheer moeten gebracht worden en het reserveren van een ruimere zone in dat geval overbodig is. Deze habitatvlekken worden dus beschouwd als een zoekzone met een factor 1 en de oppervlakte van elk van de habitats, die voorkomen binnen dergelijke vlek(ken), wordt vervolgens afgetrokken van het openstaand saldo van het betreffende habitattype..

Het oorspronkelijk tweede lid, dat het derde lid wordt door de hiervoor vermelde invoeging van een nieuw tweede lid, wordt vervangen. In de eerste plaats wordt de oorspronkelijke redactie van het lid aangepast om een link te leggen met het nieuw ingevoegde tweede lid. Het wordt bepaald dat de afbakening van een zoekzone in de eerste plaats wordt ingevuld door aaneengesloten vlekken met verwante habitat van minstens 5 ha, zoals bepaald in het tweede lid. Voor wat daarna nog rest aan oppervlaktesaldo voor de te realiseren taakstelling, wordt de omvang van de zoekzone bepaald op basis van drie berekeningsfactoren. Met de berekeningsfactoren wordt de zoekzone groter gemaakt dan het eigenlijke saldo dat nog moet worden gerealiseerd. In voorliggend voorstel zijn kleinere factoren ingeschreven overeenkomstig de regeringsbeslissing van 30 november 2016. De nieuwe factoren, respectievelijk 1,25, 1,5 en 2 in plaats van 1,5, 2 en 3, zijn nog steeds dienstig voor de doelstelling van de zoekzones. De reden voor het toepassen van deze factoren is immers dat enige ruimtelijke speling wordt gelaten voor het toekomstig lokaliseren van de nog te realiseren taakstelling door middel van lokaal onderzoek en overleg, op maat van elk gebied, uiteraard op basis van actuele en potentiële natuurwaarden die relevant zijn voor de realisatie van de taakstelling, zoals bepaald in paragraaf 3 van artikel 9. Binnen de iets groter gecreëerde ruimtelijke speling kan dan worden gezocht naar terreinen waar de realisatie effectief zal plaatsvinden. Er wordt gewerkt met drie verschillende berekeningsfactoren, afhankelijk van de grootte van het nog openstaande oppervlaktesaldo. Voor de categorie met het grootste nog openstaande saldo, ten minste 80 ha, wordt een kleinere factor gebruikt dan voor de categorie met het kleinste nog openstaande saldo. Voor de derde, tussenliggende categorie wordt een intermediaire factor gebruikt. Dat de factor kleiner wordt naarmate de oppervlakte van het nog openstaande saldo groter wordt, is gebaseerd op de wens om de absolute oppervlakte van de zoekzones zo klein mogelijk te houden en om de toekomstige plaatsing van de resterende taakstelling zo sterk mogelijk te richten naar de meest geschikte locaties. Een hoog openstaand saldo dat wordt gekoppeld aan een hogere factor zou aanleiding geven tot een significant grotere absolute oppervlakte aan zoekzone en het risico op een versnipperde plaatsing verhogen. In het Instandhoudingsbesluit zijn de categorieën ingedeeld met als grenzen 5 ha en 100 ha. Met de voorgestelde aanpassing wordt de drempel van 100 naar 80 ha verlaagd, waardoor de range voor de toepassing van de kleinste vermenigvuldigingsfactor verruimt. Dit geeft, naast de

aanpassing van de vermenigvuldigingsfactoren zelf, eveneens invulling aan de intentie van de Vlaamse Regering om de zoekzones kleiner te maken.

Artikel 4.

In artikel 10 van het Instandhoudingsbesluit wordt de term 'in voorkomend geval' ingevoegd, om duidelijk te maken dat actiegebieden, die op basis van relevante milieueffecten worden vastgesteld voor de realisatie van de taakstelling inzake de toestand van het natuurlijk milieu voor de betrokken SBZ, niet moeten worden opgenomen in een managementplan Natura 2000. Deze wijziging sluit aan bij de in het ontworpen artikel 1 vermelde wijziging aan punt 4° en 5°, d), van artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit.

Artikel 5.

In artikel 11 van het Instandhoudingsbesluit wordt de einddatum voor het opmaken van een natuurbeheerplan door administratieve overheden aangepast. Deze wordt in de nieuwe versie afgestemd op de inwerkingtreding van de bepalingen inzake het natuurbeheerplan, zoals ingevoegd in het natuurdecreet bij het decreet van 9 mei 2014. De bij de oorspronkelijke vaststelling van het Instandhoudingsbesluit voorziene inwerkingtreding van die bepalingen, en van de uitvoeringsbepalingen van die bepalingen, bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vervangen door een termijn van vier jaar na de inwerkingtreding van de bewuste bepalingen.

Artikel 6 behoeft geen bespreking.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 1 februari 2017 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaams minister van Begroting van 23 februari 2017 gaat als bijlage 3.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten van de Vlaamse gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/23 van 27 januari 2017.

Het voorstel van beslissing betreft een voorontwerp van besluit zonder belangrijke inhoudelijke impact en vereist dan ook geen reguleringsimpactanalyse.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw